

## **SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 147

van **KARL VANLOUWE**

datum: 27 februari 2024

---

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

---

### *Heropbouw Oekraïne - Vlaamse steun*

De Russische oorlog tegen Oekraïne heeft een grote humanitaire, sociale en economische impact. De Russische inval in 2022 leidde tot een krimp van 30% van de Oekraïense economie. Onder meer de vernietiging van productiemiddelen en problemen met water- en elektriciteitstoevoer zorgden voor enorme consequenties voor de Oekraïense bevolking.

Volgens het Rapid Damage and Needs Assessment, een schaderapport dat de Wereldbank samen met de EU opstelt, liep in maart 2023 de schade in Oekraïne op tot 411 miljard dollar. Bij die stand van zaken werd er nog geen rekening gehouden met de vernietiging van de Kachovda-dam en met het verdere verloop van de oorlog.

Sinds het begin van de oorlog stelden de EU en haar lidstaten, alsook de Europese instellingen, in een "Team Europa"-aanpak al meer dan 67,7 miljard euro aan financiële, humanitaire, nood-, begrotings- en militaire steun beschikbaar. 40,6 miljard euro is bestemd voor ondersteuning van de algemene economische, sociale en financiële veerkracht. Dat omvat een financieel steunpakket van tot wel 18 miljard euro voor 2023. Ongeveer 27 miljard euro gaat dan weer naar extra militaire bijstand in het kader van de Europese Vredesfaciliteit en komt rechtstreeks van de EU-lidstaten.

Op 20 juni 2023 heeft de Europese Commissie een nieuwe 'Faciliteit voor Oekraïne' opgesteld ter ondersteuning van het herstel, de wederopbouw en de modernisering van Oekraïne. Dit specifieke financiële instrument moet een coherente en voorspelbare steun geven aan Oekraïne volgens 3 pijler:s

- een Oekraïneplan: steun bij dringende financiële behoeften en wederopbouw;
- een investeringskader voor Oekraïne;
- bijstandsprogramma's voor de Oekraïense regering en het middenveld.

Naast deze nieuwe Faciliteit zijn er talrijke projecten en steunprogramma's vanuit de Wereldbank, het Internationaal Monetair Fonds (IMF), de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD), de Verenigde Naties (VN), UNESCO enzovoort. Daarnaast zijn er nog heropbouwprojecten waar Vlaamse bedrijven via ProZorro en DREAM digitale platformen ter beschikking stellen die aanbestedingen voor de heropbouw opvolgen, om mee te helpen met de heropbouw. Flanders Investment & Trade (FTI) helpt daarnaast met het vinden van lokale zakenpartners en projecten.

1. Er gaan hoge bedragen naar verschillende projecten via diverse kanalen die Oekraïne helpen ondersteunen tijdens de oorlog, maar ook naar de wederopbouw.

Kan de minister een overzicht geven van de financiële ondersteuning die al door Vlaanderen aan Oekraïne is verleend, vanuit de overheid en vanuit het Vlaamse middenveld? Kan hij ook een overzicht geven van wat er met dat geld tot nu toe is gebeurd?

2. Is er overleg geweest tussen de Vlaamse Regering en de federale regering en andere deelstaatregeringen om de ontwikkelingssteun naar Oekraïne te coördineren?
3. FIT speelt een centrale rol in de uitbouw van een netwerk tussen Vlaanderen en Oekraïne, wat ook belangrijk zal zijn voor de wederopbouw.

Kan de minister een overzicht geven van de acties, netwerkevenementen, seminars en opleidingen die georganiseerd zijn of zullen plaatsvinden in de toekomst rond economische samenwerking met Oekraïne?

4. De administratie heeft enkele maanden geleden de impact van de Oekraïne-crisis op het Vlaamse economische en maatschappelijke weefsel onderzocht.

Tot welke inzichten heeft dat geleid?

5. Tijdens de gedachtewisseling met parlementsleden uit Noordrein-Westfalen bleek dat de Duitse deelstaat in contact staat met Oekraïense partners en gemeenten als Tsjernivtsi. De deelstaat draagt zo actief bij aan de heropbouw van Oekraïne door rechtstreeks wederopbouwprojecten die gericht zijn op infrastructuur, industrie en huisvesting te ondersteunen.

Is de Vlaamse Regering van plan het voorbeeld van Noordrijn-Westfalen te volgen en een gelijkaardig initiatief op te zetten?

**JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,  
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

---

**ANTWOORD**

op vraag nr. 147 van 27 februari 2024

van **KARL VANLOUWE**

---

1. Vlaanderen geeft financiële steun aan de volgende organisaties en projecten:

- **EUNIC Oekraïne**

Subsidieontvanger: EU National Institutes for Culture (EUNIC)

Budget: 50.000 euro

Doel: Een EUNIC-fonds ter ondersteuning van culturele samenwerking tussen Europese en Oekraïense artiesten werd opgericht. EUNIC wil hiermee een brede zichtbaarheid van de Oekraïense cultuur in EU-landen bewerkstelligen en tegelijk samenwerkingen aanmoedigen. Het fonds zal ook Vlaamse kunstenaars en culturele organisaties aanmoedigen uitzonderlijke partnerschappen met Oekraïense artiesten aan te gaan.

- **Voka – Plato project in samenwerking met Oekraïne**

Subsidieontvanger: Voka – Kamer van Koophandel Antwerpen-Waasland

Budget: 140.000 euro

Doel: Plato is een peter/meterschapsproject van Voka dat ondersteuning en begeleiding biedt aan ondernemingen gebaseerd op drie pijlers: kennisoverdracht, ervaringsuitwisseling en netwerking. Met dit project wenst Voka haar expertise op vlak van Plato-projecten uit te wisselen met de door hen geselecteerde Oekraïense experts zodat zij op zelfstandige basis het Plato-project kunnen uitrollen en toepassen in Oekraïne om kmo's te versterken in hun economische ambities.

- **Humanitaire hulp aan de vluchtelingen in Oekraïne en Oekraïense vluchtelingen in Polen**

Subsidieontvanger: Pools Centrum voor Internationale Hulp (PCPM)

Budget: 200.000 euro

Doel: De missie van PCPM is om humanitaire, ontwikkelings- en medische hulp te bieden. Deze non-gouvernementele organisatie richt haar acties op degenen die dat het meest nodig hebben: slachtoffers van humanitaire crises en de meest kwetsbare gemeenschappen.

- **Ondersteuning van een op te richten Europees Fonds om de Oekraïense filmindustrie te steunen**

Subsidieontvanger: Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF)

Budget: 25.000 euro

Doel: Via het VAF wil de Vlaamse Regering een bijdrage leveren aan het fonds dat zal opgericht worden om de Oekraïense filmindustrie te steunen. Het fonds zal gecoördineerd worden door het gerenommeerde Centre National du cinéma et de l'image animée van Frankrijk (CNC). Er zal een internationale samenwerkings- en financieringsovereenkomst worden ondertekend tussen de deelnemende EFAD-leden (European Film Agencies Directors Association) en de CNC. Er wordt een stuurgroep ingesteld met een vertegenwoordiger per deelnemend EFAD-lid.

- **De modernisering van de voor- en vroegschoolse educatie en onderwijsmethoden in Oekraïne**

Subsidieontvanger: Estonian Centre for International Development (ESTDEV)

Budget: 100.000 euro

Doel: De specifieke doelstelling van het ontworpen project is om de modernisering van het voorschools onderwijs in Oekraïne te ondersteunen door het opzetten van een voorbeeld van beste praktijken in termen van efficiënt beheer van processen, moderne leeromgeving en onderwijsmethoden en -hulpmiddelen.

- **Rode Kruis Vlaanderen**

Subsidieontvanger: Rode Kruis Vlaanderen

Budget: 200.000 euro

Doel: Humanitaire hulp via het Rode Kruis Vlaanderen voor een project dat onder meer bijdraagt aan de bescherming van de burgers en de hulpverlening aan burgers, alsook aan de bescherming van en hulpverlening van gewonden en zieken. Dit project zorgt ook voor bescherming van personen die van hun vrijheid beroofd zijn tijdens het conflict.

- **Rode Kruis Vlaanderen**

Subsidieontvanger: Rode Kruis Vlaanderen

Budget: 2.000.000 euro

Doel: Het leveren van generatoren in het kader van het 'Winterization' programma van het Oekraïense Rode Kruis. Daarnaast behoren ook het leveren van andere hulpgoederen, zoals dekens en powerbanks, tot de opties.

- **Levering strooizout via B-FAST**

Budget: 600.000 euro

Doel: Het gaat om een samenwerking tussen Vlaanderen (Agentschap Wegen & Verkeer en voogdijminister Lydia Peeters), dat het strooizout schenkt, en de federale overheid, die de logistiek op Europees niveau en het transport via het B-FAST mechanisme coördineert.

Via B-FAST stuurt AWW 3.000 ton strooizout naar Oekraïne om er de wegen ijsvrij te maken in de harde winterse omstandigheden. De steun is essentieel om de Oekraïense bevolking toe te laten zich te verplaatsen, ondanks de oorlog en de ongunstige weersomstandigheden eigen aan dit seizoen.

- **Humanitaire bijstand voor het project Clearing landmines in Ukraine**

Subsidieontvanger: APOPO vzw

Budget: 1.000.000 euro

Doel: De vzw APOPO (Anti-Persoonsmijnen Ontmijnende Product Ontwikkeling) zet zich in voor het verwijderen van landmijnen. De organisatie steunt de Oekraïense overheid bij het ontwikkelen van de standaarden en richtlijnen voor het inzetten van 'Technical Survey Dogs' voor ontmining. De steun van de Vlaamse overheid aan dit project zal tegemoetkomen aan een bijzonder acute nood tot ontmining van Oekraïne. Niet alleen de humanitaire component komt daarbij in beeld, maar ook de noodzaak van ontmining in het kader van de economische wederopbouw van Oekraïne.

- **De bouw van een geestelijk gezondheidscentrum in de stad Lviv**

Subsidieontvanger: UNBROKEN

Budget: 1.500.000 euro

Doel: De Oekraïense non-gouvernementele organisatie UNBROKEN verzamelt giften en subsidies waarmee ze zich toelegt op het verlenen van medische en psychologische hulp aan oorlogsslachtoffers en het voorzien van huisvesting en re-integratie in de maatschappij. Het geestelijk gezondheidscentrum is het onderwerp van de subsidie. Het gaat om de herontwikkeling en uitbreiding van een bestaand gebouw. Het gebouw zal uitgebreid worden met zo'n 160 vierkante meter, zal veertig hospitalisatiebedden bevatten en UNBROKEN mikt erop om zo'n duizend patiënten per jaar te behandelen.

Wat de steun vanuit het Vlaamse middenveld betreft, is het zo dat tal van bedrijven de afgelopen jaren, alleen of gegroepeerd, hulp hebben geboden aan Oekraïne. Aangezien dit veelal kleinschalige en ad-hocinitiatieven betreft, bestaat hier geen overzicht van.

2. Voorlopig is hierover nog geen overleg geweest.
3. FIT blijft wat Oekraïne betreft werken rond vier pijlers: internationale financiële instellingen, overheden in Vlaanderen en in Oekraïne, bedrijven in Vlaanderen en tot slot bedrijven in Oekraïne.

FIT heeft reeds tweemaal deelgenomen aan de 'Rebuild-Ukraine'-beurzen en -conferenties in Warschau. Tijdens de editie van november 2023, die zich focuste op constructie en energie, namen een tiental Vlaamse bedrijven deel.

In juni 2024 staat de derde editie op het programma die focust op gezondheid en rehabilitatie. FIT overweegt opnieuw een deelname.

Onlangs lanceerde FIT een eventplatform rond de heropbouw van Oekraïne. Vlaamse bedrijven kunnen zich hier voorstellen via een profiel in het Engels en Oekraïens. Reeds een tachtigtal bedrijven reageerden op deze oproep. Dit platform zal nu in Oekraïne worden gelanceerd. Op die manier tracht FIT om samenwerkingsverbanden tot stand te laten komen.

Samen met de Oekraïens-Belgische Business Club wordt gewerkt aan een netwerkdiner. Naast ervaringsuitwisselingen is er een ruim aanbod van uiteenzettingen over allerlei aspecten met betrekking tot de wederopbouw van Oekraïne.

4. Via het Voorzitterscollege en het Strategisch Overlegorgaan Internationale Aangelegenheden bereiken mijn diensten alle entiteiten van de Vlaamse Overheid om zo de Europese en internationale informatie over de Oekraïne-crisis te bundelen en te analyseren. De bezorgdheden van onze stakeholders worden gecapteerd via, enerzijds, de bestaande overleg- en adviesorganen en, anderzijds, de speciaal daartoe opgerichte economische Task Force Oekraïne, onder leiding van VLAIO en FIT.

Ik kan niet ontkennen dat de Oekraïne-crisis een impact heeft op het Vlaamse economische en maatschappelijke weefsel. Een overkoepelende analyse is er echter nog niet. De analyse is momenteel moeilijk te maken aangezien een groot deel van de sancties tegen Rusland pas op middellange termijn effecten zal vertonen of bepaalde maatregelen pas na een transitieperiode van start gaan.

5. Op dit moment is het niet de bedoeling om het voorbeeld van de Duitse deelstaat te volgen. Vlaanderen zal de heropbouw van Oekraïne vooral ondersteunen via de Europese Unie door middel van een nieuw Europees steunpakket van 50 miljard euro voor de periode 2024-2027. Het grootste deel van dit budget zal gaan naar het betalen van lonen van Oekraïense overheidsfunctionarissen in de brede zin, maar een deel van de middelen zal ook geïnvesteerd worden in de begeleiding van Oekraïne richting een latere toetreding tot de EU. Om de concrete manieren te identificeren waarop we kunnen inspelen, wordt momenteel door de Oekraïense instanties het 'Ukraine Plan' opgemaakt. Dit centrale document zal de leidraad vormen voor de financiële steun vanuit de EU.